

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

IV. seja dne 3. aprila 1900.

Predseduje deželni glavar pl. Detela. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein.

Došle peticije in predloge dež. odbora se odkažejo pristojnim odsekom.

Posl. dr. Žitnik in tovariši so podali samostojni predlog glede odprave vinske klavzule.

Posl. Hribar je poročal o računskem sklepu garancijskega zaklada dolenskih železnic za l. 1898. in o proračunu za leto 1900. Ker je bilo pri dolenskih železnicah treba pragov izmenjati, je morala dežela prispevati 46.125 gl. Na dolenskih železnicah se sicer dosti prevažata, a dohodki so vendar majhni in morda bi kazalo znižati tarife. Skupna imovina je koncem l. 1898. znašala 204.733 gl., v primeri za l. 1897. za 32.109 gl. več. Proračun izkazuje čistega prihodka 68.818 kron in nikakih stroškov.

Deželni zbor je odobril računski sklep in proračun.

Isti poročevalec je poročal o računskem sklepu pokojniškega zaklada deželnih uslužbencev za l. 1898 in o proračunu za l. 1900. Ta zaklad se je ustanovil l. 1897. Stroškov še ni imel. Imovina je koncem l. 1898. znašala 1164 gl. 15 kr. Proračun izkazuje potrebščine 26.309 kron. V te so vračunjene vse potrebščine, ki ne spadajo pod naslov plače ali služnina. Pokritje znaša, v številki prispevke raznih drugih zakladov 29.839 kron, torej je prebitka 3530 K, ki se naloži v pokojniškem zakladu. — Odobreno.

Po poročilu posl. dr. Majarona se je prošnja Polone Bervarjeve v Novem mestu za zvišanje miloščine odstopila dež. odboru, da poizve o razmerah, v katerih živi prositeljica; zdravniku dr. Divjaku se je dovolilo odškodnine za stanovanje 250 gl.; prošnja občine Studenec, da se dovoli podpora za nakup poslopja za občinsko hiralnico, se je za sedaj odklonila, in se je naročilo deželnemu odboru, da odredi potrebne poizvedbe o sredstvih itd.

Posl. baron Rechbach je poročal o statutu o hiralnih ustanovah v spomin 50letnice vladanja cesarja Franca Jožefa. Statut se je odobril.

Po poročilu istega poročevalca je bil sprejet predlog dež. odbora, da se iz selske občine Hrenovice v postojnskem okraju izloči katastrska občina Bukovje z vasi Bukovje, Predjama in Gorenje ter ustanovi kot samostojna selska občina Bukovje.

Prošnja posestnikov vasi Vrh pri Starem trgu, da bi deželni tehnik izdelal načrt za vodovod, se je po poročilu posl. Jelovška odstopila dež. odboru.

Tudi prošnja županstva v Vodicah za preložitve ceste od Povodja do Šmartna pod Šmarno goro se je po poročilu posl. Lenarčiča odkazala deželnemu odboru z naročilom, da po izvršenih poizvedbah poroča o tem dež. zboru.

Posl. dr. Tavčar je poročal o prošnji občanov vasi Veleovo, Trata, Adergaz in Praprotna Polica za izločitev iz občine Št. Jur ter ustanovitev samostojne občine Veleovo. Št. Jur se izločitvi ne upira, a ker so potrebne še razne poizvedbe, se je prošnja odstopila deželnemu odboru.

O prošnji občine Podraga za podporo za osušenje travnikov je poročal posl. Šubic. Pojasnil je važnost teh travnikov za občino in velike žrtve, katere so si že naložili v ta namen posestniki ter priznavajo opravičenost prošnje predlagal dežel. odboru, da deželni inženjer travnike pregleda in na podlagi zvedenčeve izjave dež. odbor dovoli primerno podporo.

Po poročilu istega poročevalca se je prošnja občinskega in župniškega urada Fara in Osilnica za preložitve ceste Fara-Banjaloka odstopila deželnemu odboru.

O računskem sklepu kranjskega učiteljskega zaklada za l. 1898 je poročal posl. Višnikar. Dejanski prihodek v številki dotacijo dež. zaklada je znašal 33.591 gl. 76½ kr., izdatki pa so znašali 32.827 gl. 15 kr. Imovina je koncem 1898 l. znašala 32.814 gl. 61½ kr. in se je znižala za 389 gl. 95 kr.

Isti poročevalec je poročal o računskem sklepu normalnošolskega zaklada za

l. 1898. Vseh dohodkov je bilo 412.821 gl. 16½ kr. in isto toliko stroškov. Aktivitetni vžitki učiteljev in učiteljic so znašali 354.886 gl. 65½ kr. Čisto premoženje je koncem l. 1898 znašalo 101.332 gl. — Odobreno.

Posl. vit. Langer je poročal o računskem sklepu deželno-kulturnega zaklada za l. 1898 in o proračunu za l. 1900. Potrebščina je znašala 4443 gl. 16 kr., pokritje pa 6755 gl. Bilo je mimo proračuna 2311 gl. 84 kr. več dohodkov. Čiste imovine je bilo koncem leta 6563 gl. 18 kr. in se je ta pomnožila za 2311 gl. 84 kr. Proračun izkazuje potrebščine 13.270 K, pokritja pa isto toliko. V rubriki „pokritje“ se nahaja točka „globe za gozdne in poljske poškodbe“, iz katere je preračunjen dohodek 7800 K. Računski sklep in proračun sta bila odobrena.

Posl. Višnikar je poročal o podporah za šolske zgradbe in je predlagal, naj se dovoli občinam: 1. Zagorje na Pivki 500 K, 2. Erzelj 300 K, 3. Postojna 2000 K, 4. Košana 1000 K, 5. Kočevje 600 K, 6. Dolenja vas pri Ribnici 900 K, 7. Kočevska reka 400 K, 8. Fara 700 K, 9. Sv. Križ pri Kostanjevici 1000 K, 10. Št. Jernej 1000 K, 11. Vrhpolje (okr. Krški) 800 K, 12. Telčje 600 K, 13. Veliki Podlog 400 K, 14. Cerklje pri Kranju 800 K, 15. Ježica 600 K, 16. Orehek pri Novem mestu 400 K.

Posl. Pfeifer je zahteval, naj se za Št. Jernej dovoli 1200 K, na kar je poročevalec pojasnil, da je Št. Jernej premožen kraj in da sploh ni mogoče prekoračiti določene svote 12000 K za vse šole.

Zbornica je sprejela odsekove navsvete in je Pfeiferjev predlog odklonila.

Posl. Luckmann je poročal o proračunih bolnišničnega, blazničnega, porodnišničnega in najdenišničnega zaklada za l. 1900.

Potrebščina bolnišničnega zaklada znaša 255.027 K, pokritje pa 104.771 K; potrebščina blazničnega zaklada znaša 168.583 K, pokritje pa 27.242 K; potrebščina porodnišničnega zaklada znaša 21.295 K, pokritje 2161 K; potrebščina najdenišničnega zaklada znaša 7312 K,

pokritje 776 K. Zbornica je vse postavke odobrila in dovolila primariju dr. Gregorču osebne doklade 400 K, prof. dr. Valenti pa se je zvišala remuneracija od 800 K na 1200 K.

Po poročilu istega poročevalca se je kočevskemu zdravstvenemu okrožju dovolil prispevek 6000 K za popravo kočevske bolnišnice in se je sklenilo, okrožnega zdravnika dr. A. Kaisersbergerja v Krškem definitivno namestiti.

O uravnavi Pivke je poročal poslanec Božič. Dež. odbor je bil vsled naročila dež. zbora poslal inženerja Sbrisaja na lice mesta, da presodi razmere. Njegovo poročilo je dež. odbor predložil deželnemu zboru. Poročevalec je temeljito pojasnil celo vprašanje povdarjaje, da bi se uravnava gotovo izplačala, če bi dela ne veljala več ko 40 do 50.000 gl. in je predlagal, naj se dež. odboru naroči, da nadaljuje poizvedovanja in potem poroča dež. zboru.

Po nekih opomnjah posl. Zelena, na katere je odgovoril poročevalec Božič, je bil sprejet odsekov predlog.

Posl. Jelovšek je poročal o dovolitvi priklad za cestne namene. Sklenilo se je:

Deželni odbor se pooblašča, da dovoli onim okrajnim cestnim odborom, kateri z 20% priklado ne morejo izhajati, pri strogo dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenih in zadostno opremljenih proračunov znotraj, za ustanovitev teh prispevkov brez izdaje posebnega deželnega zakona obstoječih določil, za leto 1901. priklado nad 20% k neposrednim davkom z izvanrednimi dokladami vred izvzemši doklade na osebni dohodniški davek ter ukrene kar treba zaradi predpisa in pobiranja teh priklad.

Posl. Božič je poročal o prošnji oskrbnika vasi Stara Vrhnika, da bi dež. hidrotehnik napravil načrt za vodovod. Sklenilo se je naročiti dež. odboru, da o priliki pošlje hidrotehnik na Staro Vrhniko, da se pouči o razmerah, zlasti če bi se dala napraviti zveza z vrhniškimi vodovodom.

Koncem seje so posl. dr. Majaron in tovariši podali dve interpelaciji glede ravnopravnosti pri najvišjem sodišču na Dunaju

LISTEK.

Varstvo literature in umetnosti.

Poroča R. P.

(Dalje.)

To so najzanimivejše točke tega dogovora, katerega namen je čuvati pravice inozemskega avtorja ter ga izjednačiti z domačim ter skušati in stremiti po tem, da se v vseh deželah izjednačijo zakonite določbe. Pri tem pa se ima čuvati princip, da tujec ne bode užival večjih pravic, kot domačin. Neobhodno potreba je pa, da se čuvajo pravice avtorjeve glede na prevode, priredbe in časnikarske članke. Seveda prepušča konvencija različnim državam, da še kaj več store za avtorje, nego minimum konvencije. Ta konvencija je že v nekaterih slučajih popravila zakonodajstvo posameznih držav. Na njeni podlagi sta reformovana zakona v Belgiji, Britaniji; in da se omogoči pristop k zvezi, so na njegovih podlagi sklenjeni zakoni za obrambo avtorjev v Tuniziji, Monaku, Norvegiji in južni Ameriki španskega pokolenja.

Ta zakon je tudi narodno-gospodarske narave. Nekatere države so v duševni pro-

dukaciji pasivne, druge aktivne. V poslednjih cveto književnost in umetnost ter se eksportirajo proizvodi; zanje je varstvo avtorjevih pravic tudi materialen dobiček. Za druge manj prosvetljene, ki dobivajo duševno hrano iz inozemstva, je pristop k bernski zvezi spojen z denarnim zgubičkom. Zato so mnoge kulturno visoko stoječe države prisilile pri sklepanju trgovskih dogovorov, druge manj prosvetljene, da pristopijo bernski konferenciji in verjetno je, da bode to postopanje katero so Britanija, Nemčija in Švica uprizorile proti Japonski, našlo vedno več posnemovalcev.

Bernski zvezi so doslej pristopile Nemčija, Francija, Angleška s svojimi kolonijami, Italija, Španija, Švicarska, Japonska, Belgija, Norveška, Haiti, Luksenburg, Monako, Črna gora in Tunezija. — Druge države, ki so se udeleževale konferencij, so našle različne izgovore, da niso pristopile zvezi. Izmed imenitnejših dežel, ki so kar naravnost prezirale te konferencije, je Nizozemska, kjer pa je družba, Berner-Conventie-Bond pred kratkim časom predložila kraljici prošnjo, da naj tudi Nizozemska pristopi Bernski konvenciji iz tehle razlogov: 1. Pri vseh civilizovanih narodih so tuji privatnopravno izjednačeni domačinom. 2. Ako hoče kak narod, da se spoštujejo njegova umetna znanstvena in literar-

dela, mora spoštovati tudi tujih umetnikov, učenjakov, slovstvenikov dela. 3. Pritok tujih proizvodov, ako ti niso imenitni, ni koristen. Ako pa prihajajo brez potežkoč tuji proizvodi v deželo, potem je brez ugovora tudi pot literarni sodrgi odprt. 4. Priznanje pravic tujim stvariteljem bode omogočilo, da se bode iz tujih proizvodov izbiralo samo najboljše in najvažnejše. V Rusiji so se pisatelji sami izrekli proti varstvu avtorskih pravic, ker jim prevajanje tujih del največ dobička nosi. Čudno! Saj imajo vendar Rusi dosti imenitnih pisateljev, katerih dela se tudi v inozemstvu mnogo prevajajo. Srbija, ki prevaja mnogo iz tujih jezikov, in Turčija, ki od tujih duševnih proizvodov živi, se tudi nista oglasili. V njih družbi nahaja se pa tudi Avstro-Ogrska.

V drugem poglavju govori pisatelj o zakonskih določbah glede na literarne in umetniške proizvode v Avstriji in Ogrski. — V Avstriji se je izdal patent l. 1846. in pozneje zakon l. 1896., ki brani in varuje literarna, umetniška in fotografska dela, ki so izšla v tuzemstvu in dela avstrijskih državljanov, ki so izšla, ali pa tudi še ne izšla, v inozemstvu. Tudi naslov in vnanja oblika se ne smeta patvarjati. Pri literarnih delih ima stvaritelj izključno pravo je izdati, razmnožiti, prodajati, prevoditi in dra-

matska dela prikazati. V javnih listih mora biti naznačena prepoved ponatisniti članke literarne, znanstvene, strokovne vsebine. Ako ni pisatelj v treh letih, odkar je izšel original, preskrbel prevoda v tuji jezik, za katerega si je pridržal pravo prevoda ugasne ta pravica. Izjeme teh določeb so manj važne.

Druge točke govore o pravicah stvariteljev glasbenih, umetniških, fotografskih del. — Pravica stvariteljev literarnih in umetniških del traja trideset let po smrti stvaritelja, pri delih, ki so zaostala neizdana, pa pet let več. Pravica prevodov ugasne pet let po pridržani izdaji prevoda. Fotografska dela uživajo varstvo deset let potem, ko se je napravila prvotna matrica. Na dela inozemcev, ki so izšla v nemški državi se razteza ta zakon, ako nemška država obeča jednako varstvo avstrijskim delom in pa ako to varstvo ne traja dalje, nego v Nemčiji. Za dela drugih inozemcev ne veljajo dogovori z dotičnimi državami. Taki dogovori so se sklenili z Ogrsko, Italijo, Francijo, Veliko Britanijo. V vseh drugih državah ne uživajo literarna in umetniška dela avstrijskih literatov in umetnikov nobenega varstva, ker ni Avstrija s temi državami nobenega dogovora sklenila.

(Konec prih.)

in pri nadsodišču v Gradcu. Ti interpelaciji priobčimo jutri.

Prihodnja seja bo v četrtek.

V Ljubljani, 3. aprila.

Boj proti dunajski volilni reformi.

Dunajski liberalci bi na vsak način radi, da bi bil dunajski občinski svet razpuščen. Sedaj imajo Dunajčanje samo še 87 občinskih svetnikov, med temi pa le štiri liberalce. Ker poteče 27. t. m. doba, za katero je bil Strohbach izvoljen podžupanom, bo treba voliti podžupana iznova. Toda po § 25. volilnega reda je treba za tako volitev vsaj 100 občinskih svetnikov. Členi nekdanje napredne stranke so izdali manifest na volilce, v katerem utemeljujejo svoj izstop ter zahtevajo nove volitve. Neki liberalen list zahteva celo, da naj se obč. svet ne le razpusti, nego poveri vodstvo vladnemu komisarju dotlej, da se sestavi nova lista volilcev. Krščanskim socialcem ni prav nič zaupati. Včeraj zvečer je priredila socialnodemokratska stranka kar 19 ljudskih shodov radi sankcioniranega, pristanskega volilnega reda. Energija in delavnost socialnodemokratskega vodstva na Dunaju je pač vzgladna in naši državni poslanci bi si jo pač smeli vsaj včasih vzeti za posnemanje!

Iz Srbije.

Ministrski predsednik dr. V. Gjorgjević in finančni minister Petrović sta razprta. Gjorgjević je sumničil Petrovića pri Milanu, da ima z opozicijo in kraljico Natalijo tajne dogovore, Petrović pa dolži Gjorgjevića, da potraja mnogo denarja za svoje kreature ter da porablja večje svote iz tajnega fonda za svoje privatne svrhe. Sedanji položaj je nevzdržljiv. Kralj Aleksander bo moral odpuštili Petrovića ali pa Gjorgjevića. Bržčas se zgodi prvo, kajti tako suženjsko udanega ministrskega predsednika kakor je Gjorgjević, se ne dobi v Srbiji več!

Obstrukcija v italijanskem parlamentu.

Predsednik italijanske zbornice, Colombo, in ves predstojniški bureau sta v soboto demisionirala, ker je nastopila obstrukcija tako brezobzirno. Zbornica je volila včeraj iznova ter je dobil Colombo 265 glasov, kandidat opozicije, Bianchini, pa 125 glasov. Colombo — kakor poročajo nekateri listi — ne bo sprejel izvolitve, ker je skrajna levica sklenila nadaljevati boj do skrajnosti, a tudi Bianchini noče biti predsednik po milosti manjšine. Med Rudinijem in Pellouxom se vrše neka pogajanja, ki naj zaustavijo obstrukcijo.

Vojna v Južni Afriki.

Po bitki pri Karee-Sidingu, kjer so zmagali Buri, so imeli Angleži že zopet nesrečo. Polkovnika Broadwood in Pilcher, ki sta garnizovala v Taba-Nehu, sta se morala pred Buri umakniti. Njiju čete so se v soboto utaborile blizu bloemfonteinskega vodovoda, a tudi ondi so jih začeli Buri nadomoma bombardirati. Angleži so se umaknili na to v strugo, kjer so bili skriti Buri. Vsa angleška vojska je zašla tako v past, kjer je bila ujeta. Buri so zajeli oddelek infanterije na konjih, dva bataljona infanterije in 6 topov. V nedeljo zjutraj je odšla divizija pod poveljstvom generala Colvilla, da ujeta čete reši. Poroča se, da Colville že strelja na Bure. S kakšnim uspehom, ni znano. Med tem ko so imeli Angleži na vshodu in na severu Bloemfonteina nesrečo, se javlja sedaj, da so se prikazale močne burske čete tudi na vshodu blizu Paardeberga, tako da stoji Buri sedaj kar na treh straneh Bloemfonteina. Ali nameravajo skupno akcijo proti Robertsu, ni znano. Res pa je, da je izdal Krüger proklamacijo, s katero pozivlja ženske in otroke v Bloemfonteinu, naj zapuste mesto, češ, da namerava Bloemfontein tekom petero dni bombardirati. Teško pa je verjeti, da bi Krüger kaj takega res nameraval, ker ima vendar premalo čet in zlasti premalo topov. Krüger je poslal tudi pred Mafeking novih čet, katere vodi njegov vnuk, stotnik Sarel Eloff. Čete so odrinile iz Johannesburga. A tudi Angleži so poslali iz Rhodesije nekaj čet Mafekingu na pomoč. Tudi od južne strani se bliža temu obleganemu mestu angleška pomoč, tako da se je nadejati v kratkem važnih novic iz tega kraja. Lord maršal Roberts je poslal Krügerju o priliki Joubertove smrti sožalno brzojavko, v kateri priznava, da je bil Joubert izvrsten junak in plemenit človek. Predsednik Steyn je sedaj v Ladybrandu, kjer navdušuje Bure, da vstrajajo v boju za svobodo domovine. Iz

Pretorije poročajo, da je Krüger že imenoval naslednika Jouberta, ki je general Alojzij Botha. Ujetih Burov pod generalom Cronjem pa menda še niso odposlali na Sv. Heleno, ker divja med njimi neka epidemija. New Yorški „World“ poroča, da se je izrazil Krüger žurnalistu Websteru Dawisu, da republiko ne marata nobene pomoči, in da moreta skleniti le tak mir, ki bo ugoden za obe republiki in za Bure v Kaplandiji. Krüger je svaril Američane, naj angleškemu časopisju ne verujejo ničesar, a tudi oficinim poročilom angleških generalov ne, češ, da so vsi — razen maršala Roberta — grdi lažnjivci.

Breznačelnost v slovenskem dijaštvu.

(Odgovor na pamflet, objavljen v glasilu katoliškega dijaštva slovenskega „Zora“ pod zgorjenim naslovom.)

(Konec.)

III.

Pa jeden dokaz breznačelnosti privleče gospod J. Š., — tridesetorica vlani pristopivših členov, — ki so pa letos vkljub vsej svoji „breznačelnosti“ zopet v „Sloveniji“. Vzroka, zakaj je izstopila tridesetorica, pisec sicer ne ve.

Pa tu vzame gospo logiko na pomoč — in kar še ni, se lahko zgodi!

Str. 52. in 53. „O tem pričajo tudi trditve, da je v „Sloveniji“ nekaj klerikalcev. Ali je to le zabavljica, s katero se pitajo Slovenijani v preprih med seboj, ali pa je v resnici nekaj mož, ki se nazivajo kristijani (pesjani smo, g. J. Š. in ljudozrci) in zabavljajo čez „Narod“ (vsak, kdor je patent-kristijan, mora eo ipso zabavljati čez „Narod“), tega ne vem; — sklepati pa moram, da so taki nesrečni ljudje ondi“ itd.

Gospod J. Š., — svojega znamenja kakor sem omenil, kroničen jurist — sklepa tukaj iz dveh premis, o katerih resničnosti sam ne more biti in ni prepričan, na resničnost jedne teh premis. On ne ve, ali so klerikalci v društvu ali pa niso — sklepati pa mora, da so!

In če bi bili klerikalci — hvala Bogu še nismo tako daleč zabredli — in so v društvu, ki se ne vtika v verska vprašanja — ali niso potem načelni? Saj pravi pisec, da obstoja samo krščansko in protikrščansko načelo! Potem tudi vsi duhovniki, ki so udje slovenskih posojilnic niso načelni, ampak podli breznačelnosti!

Tega trdil nisem, mi popravite g. J. Š. Pa moj Bog — to je vendar konsekvence iz Vaših lastnih besed!

Kar pa se tiče vzroka, zaradi katerega je izstopila takrat tridesetorica, pa prosim g. J. Š., da se blagovoli bolje poučiti iz protesta, katerega dobi v „breznačelnosti“ „Eдинosti“ ali pa v „Sloveniji“.

Podla laž pa je, da je ista tridesetorica zahtevala za „Slovenijo“ krščansko podlago! Tega ji niti v misel ni prišlo, kaj takega se le lahko rodi v glavi g. J. Š.

IV.

In tako smo prispeli nazadnje vendar le na punctum saliens cele razprave, bolje pamfleta in atentata na zdravo človeško pamet, — na to, kar je že a priori moral in hotel dokazati g. J. Š. namreč, da je „Danica“ konsumno društvo načel da imajo člani Danice pametne buče, polne načel. Saj je vendar šlo za to, dokazati urbi et orbi, da še „Danica“ živi, da je strah pred njo in njenimi čistimi načeli brezpomemben, da se ni treba sramovati društva, v katerem sedi krščansko-misleč prodajalec načel in kliče: Pridite vi, abiturijente, „hereinspaziert“, pridite; za društvo plačajo drugi — načela se pa dobe zastonj!

Še bi lahko marsikaj povedali, posebno, ako bi se hoteli opirati na izvajanja g. J. Š. — ki so mimogrede omenjena, tako neumna, da je jaz sramujem, da jih je napisal jeden človek moje branže, visokošolec-jurist — in bi lahko posegel na privatno življenje gospodov Daničarjev. Pa ker si po lastni izjavi g. J. Š. tukaj šele delajo načela (str. 56), preidem to zanimivo točko — omenim le, da je „Danica“ vredna hčerka klerikalne kranjske stranke, tudi kar se tiče izvajanja krščanskih načel v življenju. Zadnje, če treba, dokažem. —

Naša „Slovenija“ je že stara, ima že 31 let, pa krepka je še. To nam je pokazal zadnji Prešernov koncert, ki je bil po sodbi, kojo smo slišali iz najkompetentnejših ust, najsijsnejši kar jih je kdaj priredila „Slo-

venija“ na Dunaju. Lahko rečem, da ga je priredila „Slovenija“, ker je ona vodila predsedstvo in tajništvo v slovanskem komiteju, ona razpošiljala vabila, ona dala zvečine gromotna sredstva — čeravno nočem s tem nikakor reči, da niso tudi druga slovanska društva po močeh sodelovala. „Danico“ le jezi, da se ona ni mogla pokazati; čudim se le, kako so mogli biti načelni Daničarji tako breznačelni, da so nas protikrščanske Slovenijane in breznačelnije sploh posetili — in vprašal bi le, kako se zloga to z njih doslednostjo?!

„Slovenija“ vstrajala bo še i v bodoče vkljub vsem nasprotovanjem, vzlic lažem in podlim izzivanjem, na poti, katero hodi že nad 30 let — na poti razširjevanja in uglobljenja narodno-napredne misli, ne vtikajoča se v vero in verska vprašanja, naj si bo to komu ljubo ali ne.

Slovenijan A. B.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. aprila.

— **Osobna vest.** Provizorni inženjer pri dež. vladi gosp. Jaromir Hanuš je imenovan definitivnim inženjerem.

— **Konfiskacija.** Včeraj je državno pravdnništvo zopet jedenkrat seglo po našem listu in nam zaplenilo dopisek iz Kandije pri Novem mestu, v katerem se je govorilo o misionu jezuitov. Bomo videli, kaj poreče deželno sodišče?

— **Abstenenca štajerskih slovenskih deželnih poslancev in nemška večina.** Sklep slovenskih deželnih poslancev štajerskih, da ne pojdejo več v deželni zbor, je nemško večino močno razkačil. Še bolj ko ta sklep jo jezi, da so slovenski poslanci v svojem oklicu, ki smo ga v soboto obelodanili, razkrili nečuvne razmere, ki vladajo v deželnem zboru. „Tagespošta“ poskuša navedbe oklica vsaj ublažiti, to pa s tako nerodnimi zavijanji, da se mora deželnozborna večina nad tem zagovorom njenih nasilcev zjokati. Nemci se hočejo nad slovenskimi poslanci maščevati, in sicer so si izbrali za žrtev posl. Robiča. Ta je deželni odbornik in nemški listi že naznanjajo, da deželnozborna večina „ne bo trpela“ deželnega odbornika, ki svoja opravila sicer izvršuje tako kakor prej, v deželni zbor pa ne hodi. Kako bo nemška večina ta svoj naklep izvršila, tega niti „Tagespošta“ niti „Tagblatt“ ne povesta, ker nemška večina tega danes še sama ne ve.

— **Deželni zbor goriški** se je včeraj sešel. Slovenski poslanci so polnoštevilno prišli in torej opustili abstenenco. Namestnik grof Goëss je pozdravil deželni zbor v laškem in v slovenskem jeziku in izrazil svojo radost, da so se slovenski poslanci vrnili v deželni zbor.

— **V III. velikem, rednem koncertu „Glasbene Matice“** v soboto, dne 7. aprila t. l. izvajal se bo nad jedno uro trajajoči veličastni prvi del Dvořakovega največjega oratorija „Sveta Ljudmila“, kateri obstoji iz 17 pevskih in orkestralnih točk: arij, recitativov in velikih mogočnih zborov ljudstva. Pred oratorijem izvajajo se po enoletnem presledku zopet enkrat simfonija, in sicer se je izbrala za ta koncert velepriljubljena, melodiozna Fran Schubertova simfonija v H-mol, št. 8, obstoječa iz dveh krasnih odstavkov. Basist in operni pevec gospod Aleksander Nosalewicz, kateri ravno te dni gostuje na dvornem gledališču v Stuttgartu, sodeluje v tem Matičnem koncertu in poje malorusko pesem I. Lysenkoga „Oj, Dnjeper moj!“, P. Iljič Čajkovskega serenado Don Juana. Poleg samostojnega svojega nastopa pa poje v oratoriju tudi basovsko ulogo Ivana, oznanjevalca sv. vere med paganskimi Slovani. Gosposodična Amalija Carneri poje sopransko solistično partijo v Dvořakovem oratoriju, arije in recitative. Poleg tega pa poje Schubertovi pesmi „Ave Maria“, „Predica“ ter arije Elizabete iz R. Wagnerjeve opere „Tannhäuser“ ob spremljevanju orkestra. — Pevski zbor „Glasbene Matice“, ta mogočni stebel Matičinega uspešnega kulturnega delovanja, pa nastopi v tem koncertu v veličastnem številu okoli 170 členov, pevcev in pevk. Njemu pripada v izvrševanje največji del težkega, a veličastnega oratorija „Sveta Ljudmila“. Vstopnice za koncert z navadnimi cenami, ki so pri vseh Matičnih koncertih običajne, dobivajo se v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu.

— **Uravnanje Pivke.** Redno vsako leto pride v deželnem zboru na vrsto uravnavanje Pivke, toda vsako leto se ugiblje in ugiblje o stvari, a vselej se preloži na drugo leto. Mislim, da pride tudi letos na pogovor stvar. Pri tej priliki prosimo, da se v tem oziru v resnici kaj koristnega stori, sicer bode Pivčan čisto obnemogel, kajti on živi se le od njiv in travnikov. Polovica teh travnikov leži na kamenitem in pustem svetu, druga polovica pa leži ob Pivki, kateri bi bili sicer najboljše kakovosti, ako jih ne bi skoro redno vsako leto poplavljal Pivka, katere krmo tako onesnaži, da ni za družega, kakor za steljo. Dogodi se, da gospodar 9—10 let nima nič haska od svojega travnika. Povodnji nastajajo redno vsako pomlad, a te niso škodljive, toda one povodnji, ki nastajajo, ko so poljski pridelki v rasti ali ko se suše na travnikih, one so pogubonosne. Včas nastala je povodenj, če je 14 dni dobro deževalo, a sedaj so travniki poplavljeni, če dežuje 3 do 4 dni; to pride od tod, ker so požiralniki, po katerih se je voda odtakala, zamašeni in zasuti, tako da mora sedaj vsa voda skoro samo po površju zemlje odteči, za kar pa rabi dokaj časa, tako da so poslate sedaj tudi pomladne povodnji škodljive, ker stoje predolgo in s tem rast zatro. Lani o povodnji imel sem priliko konstatirati, koliko škode napravi povodenj, a to le v dveh občinah. Povodenj ni bila velika, ali velika je bila škoda, katero je napravila samo kakor že omenjeno v dveh občinah in sicer je povzročila v občini Zagorje na 41 zemljah škode à 80 K to je 3280 K, občini Št. Peter na 149 zemljah škode à 120 K to je 17.880 K, skupaj 21.160 K. Od Št. Petra nadalje do Postojine je pa sveta, kateri je letno od Pivke poplavljen, še več. Človekoljubno delo bi bilo torej, ko bi se Pivka v kratkem uravnala, kajti s tem bi se našemu kmetu ponudila prilika izkoristiti kolikor mogoče travnike z namakanjem. Sedaj ustanovili smo v Zagorju kmetijsko podružnico, od katere upamo, da nam bode naše stanje zboljšala, kajti odbor poprijel se je z vso resnostjo svojega dela. Cilj njegov je razširiti v prvi vrsti živinorejo in sadjarejo.

— **Podpora za napravo strelnih postaj.** Z ozirom na to, da je visoki deželni zbor kranjski v svoji zadnji seji dovolil 2000 kron podpore za napravo strelnih postaj in je pričakovati, da dovoli vis. vlada jednaki znesek v ta namen, se pozivljajo županstva iz vinorodnih krajev, ki letos še niso vložila prošnje za napravo ali popolno uredbo strelnih postaj, naj to store najkasneje do 20. t. m. V prošnji naj županstva navedejo svoto, katero ima sedaj občina za napravo teh že na razpolago. Vse prošnje, ki so koleka proste, je poslati naravnost ali pa potom okrajnega glavarstva deželnemu odboru kranjskemu. Ob jednem naj občine tudi naroče potrebuje množino smodnika, kajti ta se bode, kakor je bilo že objavljeno, razposlal v teku tega meseca za dva meseca skupaj. Vdrugeč se bo razpošiljal v prvi polovici meseca julija. Na poznejše naročitve se letos ne bo moglo ozirati.

— **Občinske volitve v Trstu.** V petek in v soboto je volil tretji razred, v katerem je 2769 volilcev, mej njimi 1769 uradnikov. V tem razredu je postavil „Progresso“ 12 kandidatov, „Demokratska stranka“ pa le 6, dočim je neki brezimni komité predlagal dosedanega župana Dompierija, ki je tako pri „Progressu“, kakor pri „Demokratski stranki“ padel v nemilost. Oddanih je bilo 1917 glasov. Izvoljenih je bilo 11 kandidatov „Progressa“ in — dr. Dompieri.

— **Umrl je v nedeljo v Trstu** gospod baron Karol Reinelt, načelnik velike trgovske hiše „Reyer & Schlick“, predsednik trgovinske zbornice, tajni svetnik, član gospodske zbornice, predsednik borznega ravnateljstva itd. Pokojniku je bilo 75 let. Vpliv Reineltov in njega prijatelj je odločilno deloval na politične razmere v Trstu.

— **Kdo je za prvi april „nafarban“** „Slovenec“ ali policija? „Slovenec“ je prinesel včeraj notico, da je nekdo policijo „nafarbal“ za prvi april, češ, da ji je pisal anonimno pismo, da tukajšnji mesar Marčan dela „fovš denar“, in da sta na to pismo prišla dva policijska uslužbenca po Marčana in ga odpeljala na rotovž, kjer pa so ga izpustili, ker je imel le prvi denar. Vse to je res velika „farbarija“, na katero pa se je

vsedel „Slovenec“. Niti policija, niti mesar Marčan ne vesta o tej stvari, in slednji se po pravici jezi, da ga je „Slovenec“ smešil. „Slovenec“ naj bi bil prvega aprila bolj previden, da ga ne bodo tako „farbali!“

— **Ura na frančiškanski cerkvi.** Pišejo nam: Kakor je sploh znano, ure na frančiškanskih zvonikih nikdar prav ne gredo. Bilo bi torej bolje, da naj pp. frančiškani, mesto da se brigajo za „Narod“ in liberalne liste, in da jih pri velikonočni spovedi prepovedujejo, poskrbe za to, da bo zlezel kak „kozol“ ali pa cerkvenik v zvonik na vzhodni strani ter tam uro navil, da ne bo cele dneve stala. Nadalje moram opomniti, da je izguba vsakega ranjcega, bodisi v rodbini ali pa v prijateljskih krogih težka vest, še bolj pa, ko se oglasi frančiškanski zvonček, ki pri zvonjenju tako neusmiljeno cvili, da človeka, ki to sliši, strah preleti. Sosede očetov frančiškanov pač ženira to cviljenje mnogo bolj, kakor stanovalce samostana, ki imajo menda za kaj takega kosmata ušesa!

— **„Glasbena Matica“ v Novem mestu.** Prvi pevski večer bode v četrtek, 5. aprila 1900, ob 8 uri zvečer v čitalnični dvorani. Na vsporedu so instrumentalne in pevske točke. Sodelujejo gg. J. Junek in J. Procházka iz Ljubljane ter domači glasbeniki. Sedeži za oba večera (drugi bode po Velikonoči 1900) veljajo členom „Glasbene Matice“, čitalnice in Dol. pevskega društva: Za oba koncerta od 1.—5. vrste 2 K 60 vin., od 6.—9. vrste 2 K. Za en koncert od 1.—5. vrste 2 K, od 6.—9. vrste 1 K 60 vin. Kdor ni člen imenovanih društev plača dvojno. Sedeži in vstopnice za posamezne koncerte se bodo dobivali na dan koncerta od 7. zvečer dalje pri blagajni pred dvorano. Vstopnice po 1 K, dijakom 50 vin. Čisti dohodek je namenjen podpor-nemu zalogu novomeške gimnazije.

— **Iz Kamnika nam pišejo:** Na korist družbi sv. Cirila in Metoda je priredila naša čitalnica 1. t. m. gledališko predstavo. Igrali so v drugič narodno igrano „Revček Andrejček“. Vsi igralci in igralko so storili svojo dolžnost, zlasti pa g. Hinko Rebolj, ki je igral naslovno vlogo istinito izvrstno. Takega igralca, kakoršen je g. Rebolj, pač ne premore nobeno drugo diletantsko gledališče. Mestna godba je med premori svirala na splošno zadovoljstvo. Vdeležba je bila prav lepa ter vspeh predstave vsestransko ugoden.

— **Človeška ribica (Protheus).** To do zdaj samo v Postojnski in Škocijanski jami živečo živalico najti je sedaj tudi v podzemski vodi pri Lučah (mej Višnjo Goro in Muljavo). Včeraj prinesel je namreč v Ljubljano jedno živo ujetu neki kmetijski fant v steklenici vode seboj, da bi jo izročil nekemu naravoslovcu.

— **Ošpice.** Radi ošpic v šolskem okraju Zgornja Krka v sodniškem okraju Zatičina je ondotna dvorazredna ljudska šola do Velike noči zaprta.

— **Kaznjiva zaprta.** Pred nekaterimi dnevi je poginil posestniku Fr. Povšetu v Gor. Tepah konj. Povše je konja zapeljal k potoku Pasjeku ter ga spustil v vodo, ne da bi bil o tem komu kaj povedal. Kmalu pa se je začel širiti neznosni smrad, in ženske, ki so hodile po vodo, so našle končno tudi vzrok. Konjederec z Brega pri Litiji je prišel po konja, a nihče mu ni hotel pomagati. Šele poklicano orožništvo je prisililo kmete, da so pomagali dvigniti konja iz potoka. Vse stroške bo moral plačati Povše, razen tega pa se je napravila še ovadba.

— **Ogenj v sobi.** Včeraj popoldne je bil nastal v hiši Marije Ahlin na Karlovski cesti št. 17 ogenj. Vnela se je bila obleka za pečjo in začela tleti. Domači so ogenj pravočasno zapazili in pogasili. Da se ni to zgodilo, vnel bi se bil lesen strop, in bila bi vsa hiša v nevarnosti.

— **Dva kolesarja** sta včeraj na Bleiweisovi cesti skupaj trčila in obadva padla s koles. Jeden si je poškodoval roki, drugemu pa se je razbil bicikelj.

— **Nepreviden voznik.** Neki izvošček je včeraj zvečer po sv. Petra cesti tako neprevidno in naglo vozil, da je zadel v tovorni voz nekega posestnika iz Bizovika. Na tovrstnem vozu sta se zlomili dve ročici, pri fижakarskem vozu pa se je zlomila vojnica.

— **V šolskem drevoredu** so spet za sačili neko gosposko oblečeno žensko, ki je kradla meso.

— **Tatvina.** Minolo soboto ponoči so doslej še neznanu uzmoviči vlomili v prodajalno g. A. Domladiča v Ilirski Bistrici, a ker je gospodar zvečer skupljeni denar vzel iz prodajalne in ga nesel domov, niso tatovi dobili nič drugega kakor same „fické“. Zlikovci so tudi nameravali vlomiti v davkarijo, ki je nastavljena v isti hiši, a njih naklep se jim ni izpolnil. Žandarmerija je tatovom že na sledu.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe.** Od 24. do 30. marca je delo iskalo 21 moških delavcev in 43 ženskih delavk, delo je bilo ponudeno za 18 moških delavcev in 37 ženskih delavk, 112 delavcem se je nakazalo 82 odprtih mest in v 41 slučajih se je delo vsprejelo, in sicer pri 7 moških in 34 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 30. marca je došlo 938 prošenj za delo in 696 deloponudeb. Delo ali službe dobe takoj 2 mizararska pomočnika, 1 krojaški pomočnik, 1 pekovski pomočnik, 1 majar, 2 trgovska hlapca, 1 hlapec za tiskarno, 2 hlapca za pivo voziti, 19 konjskih hlapcev, 2 fini gostilniški kuharici, 6 navadnih kuharic, 7 deklíc za vsako delo, 5 deklíc k otrokom, 3 natakarike na račun, 2 navadni natakarike, 1 pestunja, 2 postrežkinji, 10 dekel za domača dela. Vajenci za razne obrte in trgovine.

— **Aretovanje.** Mestna policija je prišla in zaprla včeraj Franceta P., delavca na Emonski cesti št. 10, ker je uganjal razne nečistosti z dečki, ki so pri njem stanovali.

* **Ljubosumna šivilja.** Ljubezen ni šala, pravi narodni pregovor. Franjica D. je lepa šivilja, čeprav je prekoračila 26. leto. Svoje srce je poklonila agentu Adolfu S. ki pa ji ni prav povračal ljubezni. Zaradi tega je postala ljubosumna. Na svojo nesrečo se je sešel Adolf 30 pr. m. okoli poldne v Nikolčevi ulici v Zagrebu s Franjico, katera ga je pozvala v vežo ter mu vrgla v glavo polno steklenico triola. Steklenica se je razbila na Adolfovi glavi in vitriol se je razlil po Adolfovem licu. Redarstvo je prišlo Franjico in odpeljalo v ječo ter jo izročilo sodišču.

* **Dva pisatelja samomorilca.** Na Dunaju sta se hotela v soboto večer pisatelja Hugon Astl Leonhard in Fric Lemmermayer skupno umoriti. Astl si je vpričo prijatelja prerezal vrat ter bil takoj mrtev, Lemmermayer pa si je prerezal žile na rokah ter se tako le težko rnil. Prijatelja sta pustila pismo, v katerem naznanjata, da gresta v smrt zaradi melanholije. Astl je bil 30 let star in oženjen; bavil se je z modroslovjem ter spisal kot glavni urednik lista „Im trauten Heim“ več povestic in pesmij. Lemmermayer je 43 let star in samec. Spisal je več literarnozgodovinskih del in žaloigro „Samson in Dalila“. Astl si je skušal že lani v novembru prerezati vrat, a takrat se mu samomor ni posrečil. V soboto pa si je prerezal vrat popolnoma. Oba pisatelja sta bila duševno nenormalna in prenapeta.

* **Kdor iznajde krmilo za zrakoplov,** dobi poleg zaslužene slave še darilo 100.000 frankov. To nagrado je razpisal namreč neki člen pariškega aero kluba. Ta mecen pa ne zahteva niti popolnega krmila, ki bi moglo vzdržati trajno zrakoplov v določeni meri, nego je zadovoljen, ako opravlja krmilo svoj namen vsaj 11 klm daleč. Razpis velja za dobo 5 let. Potem vzame mecen svojih 100.000 frankov zopet v svojo blagajnico. Iznajdbeniki, na noge!

* **27. in 28. otroka** je dobila te dni žena kmeta Andreja Zsake v Kresnji v Bihaškem komitatu. Kmetica se je omožila, ko je bila stara 16 let in ima danes šele 36 let. Vseh 28 otrok je zdravih in krepkih. Tudi mati je čila in zdrava. Zsake je v čisto rumunskem okraju edini Madjar. Karloviško „Svetlo“ pa poroča: To plodovito Madjarko je nadkrilila Hrvatica gospa T. R., soproga trgovca v Ogulinu, ki je povila te dni svoje trideseto dete. Živi ji še 11 otrok.

* **Bankir nesramnež.** Pred berlinskimi sodiščem se je začela tajna obravnava proti bankirju Sternbergu, ker je zapeljal več mladoletnih deklíc. Povabljenih je nad sto prič.

* **Odvetnika ustrelil.** Odličnega budimpeštanskega odvetnika drja. Štefana Horvatha je njegov klient Miha Myal ustrelil. Ena kroglica je šla odvetniku v roko, druga pri levem ušesu v glavo, tretja pa

skozi brado v glavo. Morilec se je odpeljal s fижakarjem na policijo ter se sam ovadil. Myal je bil razkačen, ker je njegov odvetnik Horvath izgubil pravdo za 40.000 gl.

* **Aktualna drama.** V nekem pariškem predmestnem gledališču igrajo dramo „Buri“. Prvo dejanje kaže ljudski shod Burov, kateremu se je sporočil ultimati Anglije. Drugo dejanje se vrši na bojišču. Angliški generali so nesložni in Buri napadejo iz zasede nepripravljeno angleško vojsko, jo pobijejo ter zapoje zahvalo himno. Tretje dejanje kaže tragičen konec junaškega desetletnega burskega dečka. 4. dejanje predstavlja konec angleške moči v Južni Afriki. Maršal Roberts je premagan in ujet; predsednik Krüger naznanil zbranim Burcm, da sta burski republiki prosti in neodvisni. Ta drama ima vselej velikanski uspeh. Ljudje se jokajo, smejejo, togote in vesele, da je podobno gledališče panju čebel.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“.** Vsebina aprilskega zvezka: 1. Iz lirike Otona Zupančiča. 2. Ivo Šorli: A zakaj? Povest. 3. Ivan Prijatelj: Tolstoj in njegov roman „Vstajenje“. 4. A. Aškero: Umirajoči Bur. 5. A+K+Š+Ž+S+R: Kdaj se začne XX. stoletje? 6. Dr. Ivan Robida: O kugi. 7. Jos. Kostanjevec: Utrinki. (Črtice). 8. I. Svoboda: „Lex Heinze“. 9. Književne novosti. — i.: Uvod v narodno gospodarstvo. — S. R.: Stara Kranjska. — S. R.: Dr. K. Moser, „Der Karst und seine Höhlen“. — F. K.: Tomek: Povjest kraljevine češke. — Dr. Jos. Tominšek: Svatopluk Čech's Leben und Werke. 10. Slovensko gledališče. Z.: Dramske predstave. — oe: Operne predstave. 11. Upodablajoča umetnost. Sternénov „Cesar na konju“. — Slikar Jožef Koželj. — Slikar J. Kramaršič. — Razstava Karpellusovih ilustracij. 12. Listek. M. P.: Šestdesetletnica profesorja dr. Kreka. — „Ljubljanski Zvon“ hoče Prešernov jubilej zaznamovati s tem, da posveti vso decembrsko številko letošnjega letnika spominu Franceta Prešerna. Ta Prešernova številka bo, če mogoče, tudi ilustrirana.

— **„Der Süden“**, ki so ga ustanovili 1. 1898. nekateri hrvatski in slovenski poslanci na Dunaju, bo od 1. aprila nadalje tednik. Naročnina je vzlic povišanim stroškom ista kakor doslej: za vse leto 8 K, za pol leta 4 K. Naroča se: Dunaj, I. Plankengasse 4.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. aprila. V nižjeavstrijskem dež. zboru so se vršili danes burni prizori. Znani antisemitski fanatik posl. Schneider je stavil predlog: Vlada naj skrbi, da bodo kristjani varni židovskih morilcev. V to svrhu naj nastavi posebne nadzornike židovskih rabincev, mesarjev in vseh onih Židov, pri katerih prebivajo ljudje drugih verskih izpovedanj. Utemeljeval pa je svoj predlog z različnimi sodnimi obravnavamimi in pravljicami, katerih predmet so ritualni umori. Poslanec Ofner: To je škandal, da je pri nas tak predlog sploh možen! Poslanec Lueger: To Vam nič mari! Poslanec Kietsch: Nesramnost! Posl. Schneider: Jezik za zobmi! Posl. Gregorig: Popokajo naj Židje! Deželni maršal je poklical Gregoriga in Ofnerja k redu.

Praga 3. aprila. Češki minister Rezek je imel danes z namestnikom grofom Coudenhovejem uro dolg razgovor.

Praga 3. aprila. Pri proračunski debati je odgovoril rektor nemške univerze, dr. Holzinger na neko interpelacijo radi nemških burševskih društev. Pri tem se je predrznil reči, da je češka univerza prav za prav tudi nemška, le da ima češki učni jezik. Posl. Herold mu krepko odgovarja. Seja traja še.

Bruselj 3. aprila. Iz Pretorije javljajo, da vlada ondi velikansko veselje, ker je kolona Broadwooda ujeta. Med Brandfortom in Winburgom imata generala De Wett in Delaray 20.000 mož. Okoli 5000 mož pa vznemirja Robertsovo vojsko neprestano. General Botha je prevzel vrhovno poveljstvo in izdal na vojaštvo ognjevitvo proklamacijo.

London 3. aprila. Buri so ostali na bojišču do včeraj zjutraj. Angleži so izgubili 18 municijskih vozov, sedem topov in 350 mož. Pogreša pa se še nad 200 mož.

London 3. aprila. Roberts je sporočil vladi, da si je sam ogledal prostor zadnjega nesrečnega boja. Bojišče ima strašno lice. Nbroj ubitih konj in vojakov ter razbitih vozov pokriva tla. Ako bi ne bilo par ljudij, ki so ostali v splošni zmešnjavi mirni, bi bili Angleži do zadnjega pobiti. Tako pa se je posrečilo vsaj eni bateriji uteči.

London 3. aprila. Vodovod Bloemfonteina so Buri porušili.

Narodno gospodarstvo.

— **Hranilnica in posojilnica v Šmarji,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo, je izdala poročilo in računski sklep za sedmo upravno leto 1899. Temu posnemamo: Prometa je bilo v tem letu 405.591 K 2 vin., torej več kakor v prejšnjem letu 43.310 K 32 vin., število zadrušnikov se je pomnožilo za 86 in deležev 1272 K, stanje koncem leta 1898. je bilo: zadrušnikov 675 in deležev 9938 K, torej je stanje koncem leta 1899.: zadrušnikov 758 in deležev 11.210 K. Stanje posojil je koncem leta 1899. danih 693 zadrušnikom je 261.440 K. Stanje hranilnih vlog koncem leta 1898. od 283 vložnikov je bilo 224.225 K 78 vin., kapitalizirane obresti za leto 1899. znašajo 8001 K 32 vin., torej je stanje hranilnih vlog koncem leta 1899. od 349 vložnikov 272.591 K 52 vin. V drugih denarnih zavodih je bilo koncem leta 1899. naloženo 26.510 K 40 vin. Čisti dobiček 1. 1899. znaša 3210 K 26 vin. in se razdeli vsled sklepa obnega zboru naslednje: 14 glavnim deležem pripadajo 5% obresti 35 K. Za šolarske knjižnice domačega okraja 60 K. „Podpiralni zalogi samslovenskih gimnazialnih razredov v Celju“ 50 K. „Dijaški kuhinji v Celju“ 50 kron. „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 40 K. „Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Gradcu“ 40 K. „Akad. tehn. društvu „Triglav“ v Gradcu“ 20 K. „Podpornemu društvu za slovenske vseučiliščne na Dunaju“ 20 K. „Savinskemu planinskemu društvu v Gornjem gradu“ 20 K. „Naši straži“ v Ljubljani 20 K. Skupaj 355 K. Posebna rezerva znaša 12.196 K 82 vin., oba rezervna fonda (sklada) znašata skupaj 15.360 K 82 vin. Računski sklep kaže: V tekočem letu je bil promet ta-le: Vseh prejemkov je bilo 208.760 kron 74 vin., vseh izdatkov pa 196.830 K 28 vin., torej skupni denarni promet 405.591 kron 2 vin.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca marca t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Ženska podružnica v Kamniku 12 K 60 h., moška podr. v Tolminu 38 K 20 h., „kazen“ 15 K 60 h., žup. J. Košmelj v Begunjah pri Lescah dar Mohorjanov 10 K, ženska podružnica v Celju 346 K 22 h., veletržec Fr. Kollmann ob svetilniških cilindrih 100 K in iz nabiralnika 10 K, tvrdka Iv. Perdan ob vžigalcah 400 K, ženska podružnica šentpetrska v Ljubljani 1755 K 36 h., Mar. Bonač v Begunjah pri Cerknici iz nabiralnika 10 K, Leopoldina Eibensteiner v Zagorju ob Savi sklad vesele družbe 7 K 16 h., podružnica v Žužemberku 57 K 2 h., posojilnica na Vrhniki 40 K, posojilnica v Logatcu 25 K, Ivan Jebčin od kave 200 K, uredništvo „Slovenca“ zbirko 22 K, konz. svet. prof. dr. Jos. Dolenc 20 K, podružnica za Šmarje in Slatino 164 K, posojilnica v Mokronogu 20 K, K. Ježovnik v Velenjah iz nabiralnika 6 K 37 h., ženska podružnica za Ajdovščino in okolico 120 K, posojilnica v Črnomlju 20 K, južnoštajerska hranilnica v Celju 320 K 93 h., izvenakad. podružnica v Gradcu 100 K; prvo kronsko petico so darovali gg.: žup. J. Zmavc in kapl. Fr. Mandeliček v Remšniku, prof. Jak. Župančič in prof. M. Petelin v Ljubljani.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. dr. J. Rudolf v Konjicah 16 K, nabrane pri odhodnici tajnika g. Rozmana. — Rajhenburški Harambaša 5 K, del odborniške nagrade osrednje posojilnice Krške. — G. Josip Lavrenčič v Ljubljani 5 K (drugi, ki je poklonil prvo petkrono.) — Skupaj 26 K. — Živel darovalci!

Za Prešernov spomenik: G. Rafaela Junglič učiteljica v Črnomlju 5 K 20 vin., katere so darovali gg.: Janko Globočnik, Fran Guštin iz Metlike, dr. Malerič, gdca. Magda Pezdoro in pošiljateljica iz Črnomlja. — Rajhenburški Harambaša, 5 K (kakor zgoraj). — G. dr. J. Rudolf v Konjicah 5 K, nabrane pri čitalniškem taroku. — Gospod I. Sinkovec, c. kl. davkar v p. nabral v veseli družbi v gostilni pri „Zlatem sodčku“ na Zabjeku 3 K. — Skupaj 18 K 20 vin. — Živel darovalci!

Influenca (hripa) ki se povsod zopet javlja na način, ki vzbuja velike skrbi in je mnogokrat postala epidemična, nam daje povod misliti da bo gotovo naše čitatelje zanimalo naznanilo, da se je rogaška slatina „Tempelski vrelci“ izkazala kot izborna zdravilna sredstvo proti tej bolezni, katere posledice so mnogokrat neozdravljive. Rogaške slatine se dobivajo v vseh večjih specerijskih prodajalnicah.

Tinktura zoper kurja očesa

gotovo najboljšo sredstvo
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (9-14)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“,
M. Leustek-a v Ljubljani.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji
Loki se dobiva (321-14)

ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Spominjajte se dljaške in ljudske kuhinje pri
lgrah in stavah, pri svečanostih in oporokah,
kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 30. marca: Ivan Pagon, mizarjev sin,
10 mesecev, Florjanske ulice št. 32, črevesni ka-
tar. — Neža Pavla Vovk, usmiljenka, 22 let,
Radeckega cesta št. 11, jetika.

Dne 31. marca: Antonija Urh, delavčeva
hči, 3 mesece, Jenkove ulice št. 9, vnetje sapnika.
— Vincenc Czermak, umirovlj. vratar, 86 let,
Koldovske ulice št. 31, ostarelost.

Dne 2. aprila: Josip Zajc, delavčev sin,
12 dni, Florjanske ulice št. 48, življenska slabost.

V deželni bolnici:
Dne 28. marca: Jurij Tabor, dninar, 39 let,
jetika. — Fran baron Schweiger, zasebnik, 80
let, vsled opeklin.

Dne 29. marca: Ivana Dolinar, delavka, 25
let, vnetje trebušne mreže. — Ivan Grum, dni-
nar, 52 let, jetika.

Dne 30. marca: Jakob Štefula, pek, 37 let,
jetika. — Fran Gorišek, krojač, 27 let, jetika.

V hiralnici:
Dne 1. aprila: Ivan Brenčič, delavec, 24
let, goba. — Ivana Sterle, strežnica, 62 let,
ostarelost.

V otroški bolnici:
Dne 2. aprila: Anton Semerač, hišnikov sin,
2 in pol mes., oslabiljen.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Marčij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temperat- ura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
2.	9. zvečer	731-6	21	sr. vzhod	pol. oblač.	
3.	7. zjutraj	733-4	15	sl. jzhod	pol. oblač.	
2.	2. popoln.	733-7	35	sr. sever	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 26°, nor-
male: 7-1°.

Dunajska borza

dne 3. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	99	K	30	h
Skupni državni dolg v srebru	99	"	10	"
Avstrijska zlata rentna	98	"	30	"
Avstrijska kronska rentna 4%	99	"	25	"
Ogrska zlata rentna 4%	97	"	15	"
Ogrska kronska rentna 4%	93	"	70	"
Avstro-ogrsko bančne delnice	127	"	40	"
Kreditne delnice	234	"	50	"
London vista	242	"	90	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	"	68	"
30 mark	23	"	69	"
20 frankov	19	"	26	"
Italijanski bankovci	90	"	25	"
C. kr. cekini	11	"	38	"

Spreten mehanikar

in

strojni ključar

ki ni star manj ko 25 let in se more iz-
kazati z večletnimi dobrimi spričevali, se
sprejme v službo.

Dotičnik se mora osebno predstaviti
in s pričevali izkazati.

Prosilci se zglašajo najpozneje do
10. aprila 1900 pri

c. kr. tabačni glavni tovarni
v Ljubljani. (674-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez

Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal

v Ansee, Solnograd; čez Klein-Beifing v Steyr, v

Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.

zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,

Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-

grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu

ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.

dopolodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-

lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.

popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,

čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,

Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-

Beifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine

vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,

Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto**

in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj,

ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —

Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.

Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via

Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,

Solnograda, Lince, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca,

Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-

podne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,

Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,

Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,

Ljubna, Celovca, Lince, št. Mohorja, Pontabla. —

Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja,

Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta

Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z

Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-

tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih

iz Lince. — **Proga iz novega mesta in Ko-**

čevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob

2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer.

— **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob

7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob

6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž.**

kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11.

uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Poslovodja

mizarske stroke, za stavbe in hišno
opravo, v risanju izurjen, slovenskega in
nemškega jezika v besedi in pisavi zmožen.
želi svoji sposobnosti primerne stalne
službe. (647-2)

Ponudbe se prosi pod naslovom: Fran
Kovačič, Gradec, Maigasse Nr. 3.

Našla se je

tekem preteklega tedna v hranilničnem
uradu sveta gld. 120.— v ban-
koveh.

Oni, ki je ta znesek izgubil, oglasi naj
se pri podpisani hranilnici.

Kranjska hranilnica v Ljubljani
dné 27. sušca 1900. (650-3)

Samo gospodje

dobé: 2 zbirki z 120 komadi jako interesantnih
momentnih fotografij in senzacionalno novo-
šegno zbirko prekomorskih kuriozitet, obsega-
jočo 16 barvanih podob, v obliki vizitk. Te 3
zbirke veljajo, ako se denar naprej pošlje, le
1 gld. (tudi v poštnih znamkah). Pri povzetju
30 kr. več. Pošilja franko in diskretno J. Kann,
Dunaj, II., Jaegerstrasse 26. (457-3)

Ceno se prodá lepa, nova vila v Kranju.

Natančneje poizvé se pri
(666-6) Jožefu Fuso v Kranju.

Razprodaja.

V torek, sredo, četrtek, petek in če treba tudi v soboto po
Veliki noči se bodo prodajali

travniki, njive in gozdi Črnelske grajščine

po kosih, vsak dan od 9. ure zjutraj naprej, in sicer pride na vrsto najpreje
travnikov 51 oralov, potem njiv 53 oralov in na zadnje 24 ora-
lov smerekovega gojzda.

Natančni pogoji se izvedó v notarski pisarni na Brdu. (666-1)

A. 197/98/18.

Oklic.

Vsled predloga dedičev po v Mokronogu umrli posestnici Cili Simončič dovolila
se je

prostovoljna prodaja

v zapuščino spadajočih zemljišč vlož. št. 15 in 209 kat. obč. Mokronog, to je na trgu
ob cesti v Mokronogu stoječe enonadstropne hiše z gospodarskim poslopjem, inventarne
vrednosti 7400 K, in gozda v Pohorju v vrednosti 400 K.

Za izvršitev dražbe določil se je novi narok

na 18. aprila 1900

dopoludne od 10.—12. ure pri tej sodnji.

Polovico kupnine plačati je takoj pri dražbi, drugo polovico pa v dveh mesecih
po dražbi.

Pravice zemljknižnih upnikov ostanejo nedotaknjene.

Daljni pogoji se bodo pri dražbi naznanili.

C. kr. okrajna sodnija v Mokronogu I.

dné 21. marca 1900.

Najnižje cene!

Največja izber

najtrpežnejšega in najmodernejšega

suknenega blaga

vseh vrst

kakor kamgarna, ševioata, lodna,
jägerndorfskega itd.

za

obleke za gospode in dečke

površnike, haveloke
ter salonske obleke

v oddelku za sukno tvrdke

J. Grobelnik, Ljubljana.

Najboljši nakupni vir za sukne ostanke. (664-6)

Knjige z vzorci se po naročilu pošiljajo poštne prosto.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Posojilnice v Celji

registrovane zadruga z neomejeno zavezo

Vorschussverein in Cilli, registr. Genossenschaft mit unbeschr. Haftung“

kateri se boče vršil

v petek, dne 13. aprila 1900, ob 1/2. uri dopoludne

v sejni dvorani „Narodnega doma“ v Celji

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa pro 1899.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva, nadzorstva.
5. Razni predlogi.

Načelstvo.

Ivan Kordik

Prešernove ulice št. 10-14 Ljubljana Prešernove ulice št. 10-14

priloga svojo zalogo raznih drobnin na debelo in na
drobno. Posebno pa priloga gg. gostilničarjem, ki želé izvrstno
jedilno orodje kupiti, „Alpaka“-žlice
za juho in kavo, potem nože in vilice ter zajemalke za juho

in kavo po sledečih cenah:
„Alpaka“-žlice za juho dvanajstotica K 9-20 do 11-
kavo 4-80 „ 5-40
nože ali vilice 12- „
zajemalke za juho 4-
kavo 2-

in jamčim za obstanek belote te kovine.
Priloga tudi nože in vilice z lesenim ali roženim držalom dva-
najstotica od K 3- do K 7-—, fineje vrste od K 7-60 do K 14-—.

Nadalje priloga
poletenske igrače, žoge, obroče, vozčke itd. po najnižji
ceni, kakor tudi kuhinjske Email-posode vseh vrst in veli-
kosti; plehaste tascitid. (627-3)